

aréna
91609
komorní scéna

Sam Shepard

POHŘBENÉ DÍTĚ

režie a výprava: Janusz Klimsza

Sam Shepard

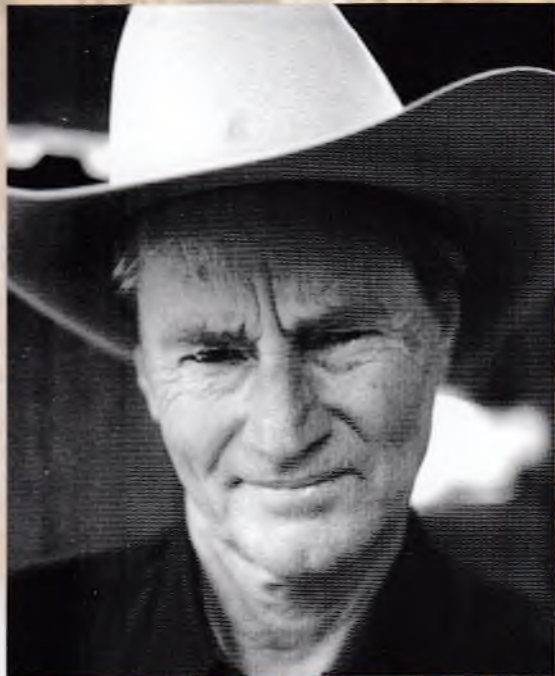
POHŘBENÉ DÍTĚ

Překlad: **Jiří Popel**
Režie a výprava: **Janusz Klimsza**
Scénická hudba: **Norbert Lichý**
Dramaturgie: **Tomáš Vůjtek**

Osoby a obsazení:

Dodge	Norbert Lichý j.h.
Halie	Alena Sasínová-Polarczyk
Tilden	Dušan Škubal
Bradley	René Šmotek
Shelly	Tereza Dočkalová
Vince	Albert Čuba
Otec Dewis	Vladislav Georgiev

Česká premiéra: sobota 6. října v 18.30 hodin

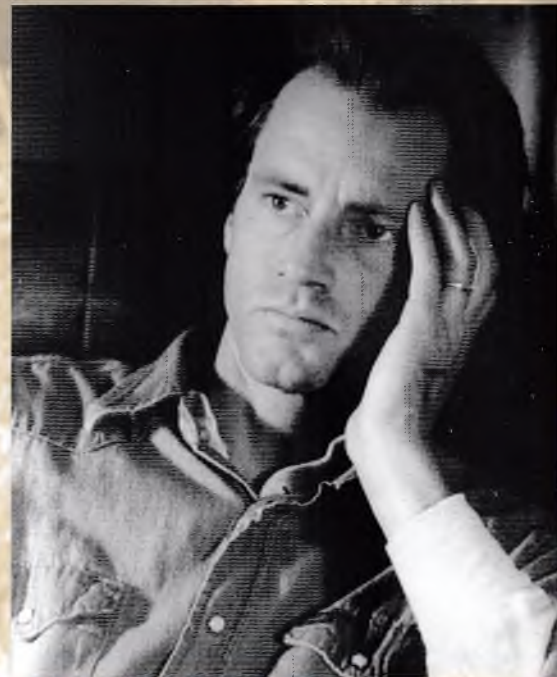
RENEŠANČNÍ KOVBOJ SAM SHEPARD

Sam Shepard se narodil 5. listopadu 1943 ve Fort Sheridanu ve státě Illinois, kde měla jeho rodina hluboké kořeny, jako Samuel Shepard Rogers VII. „Po sedm generací se u nás prvorozenému synovi dávalo stejné jméno, jaké měl jeho otec“, napsal později na vysvětlenou. Jeho otec, Samuel Shepard VI., byl vojenským letcem a za druhé světové války sloužil jako bombardovací pilot. Jeho matka, Jane Elaine, pocházela z Chicaga a byla učitelkou. V rodině se pro něj brzy ujala přezdívka „Steve“, ale později v New Yorku si své jméno změnil, snad aby se odlišil od Kapitána Ameriky, oblíbeného komiksového hrdiny, jehož pravé jméno bylo Steve Rogers. Po dobu otcovy činné služby v armádě se rodina stěhovala z místa na místo, až se konečně usadila v Kalifornii. Na farmě v Duarte chovali ovce a pěstovali avokádo a Shepard pracoval jako čeledín, pastevec, stříhač ovcí, zkrátka prožil si zde „farmářské“ dětství. Idylické časy to rozhodně nebyly, otec v té době propadl alkoholu a rodina se rozpadala (destrukce rodinných vztahů se později stane častým tématem Shepardových her). Během studia na střední škole psal Shepard básně, hrál v kapele na bicí a přečetl svou první divadelní hru, Beckettovo Čekání na Godota. „Nechtěl jsem být dramatikem, chtěl jsem se stát rockovou hvězdou“, tvrdil v roce 1971, kdy už byl v New Yorku zavedeným autorem. Po střední škole to chvíli zkoušel i na vysoké, studoval zemědělství na San Antonio Junior College, ale po roce utekl k divadlu. Přidal se k divadelní společnosti a docestoval s ní až do New Yorku.

Od svých devatenácti se protloukal na Greenwich Village jako číšník a příležitostný hudebník, než se v roce 1964 prosadil jako dramatik v Theatre Genesis svou autobiografickou hrou Kovbojové, která měla kladné recenze i v The Village Voice. Brzy byl pokládán za naději amerického divadla a kritika mu byla i nadále příznivě nakloněna (Cena Obie v sezóně 1965-66 za hry Chicago, Ikarova matka a Červený kříž). Už ve svých experimentálních hrách z šedesátých let se Shepard představil jako dramatik s osobitou vizí současné Ameriky. Jeho postavami jsou většinou osamělí ztroskotanci ztraceni v rozporuplném světě mýtické minulosti a přetechnizované současnosti, kde rokenrol splývá s folklórem divokého západu. Bizarní humor čerpá z tradic absurdního divadla a nezapře Beckettův vliv. V té době spolupracoval s úspěšnými off-off-broadwayskými divadelními skupinami, jako byly La Mama a Caffe Cino. Jednou z nejvýraznějších osobností, která měla na Sheparda zásadní vliv, byl člen legendárního uskupení Living Theatre a zakladatel souboru Open Theatre Joseph Chaikin. V letech 1966-1969 Shepard bubnoval v rockové skupině Holy Modal Rounders, jedné z legend amerických „květinových“ let, a později spolupracoval i s Bobem Dylanem (natočili spolu v roce 1978 surrealistický film Renaldo and Clara), se kterým jako bubeník dokonce v roce 1975 vyrazil na turné, a s rockovou zpěvačkou Patti Smith, která se načas stala i jeho životní partnerkou (v roce 1971 spolu napsali rockovou operu Cowboy Mouth). V šedesátých letech si také prožil své drogové „zasvěcení“ a předstíraná závislost na heroinu ho nakonec zachránila před narukováním do Vietnamu. V sedmdesátých letech před drogami utekl do Anglie, kde se svou rodinou žil až do roku 1974. V druhé polovině sedmdesátých let se Shepardovi podařilo upevnit si pozici uznávaného dramatika, který ve svých hrách s jistou dávkou ironie, ale i nostalgie líčí rozklad tradičních amerických hodnot (Prokletí hladovějící třídy, Pohřbené dítě, Právý západ). Od roku 1976 žil v San Franciscu, kde autorsky spolupracoval s divadlem Magic Theater. V tomto divadle měla také v roce 1978 v režii Roberta Woodruffa premiéru hra Pohřbené dítě, za kterou o rok později Shepard získal Pulitzerovu cenu. Dnes patří Shepard k nejznámějším a nejplodnějším autorům své generace. Jedenáct jeho her získalo Obie Award, prestižní cenu udělovanou deníkem The Village Voice za nejlepší hru uvedenou v off a off-off-broadwayských divadlech. Dvě z jeho her, Pohřbené dítě a Právý západ, byly nominovány na nejvýznamnější americkou divadelní cenu, Tony Award, udělovanou hrám uváděným na Broadwayi. Shepard je také úspěšným filmovým scénaristou (Zabriskie Point /1970/, režie Michelangelo Antonioni, Láskou posedlí /1985/, režie Robert Altman, Nechod' klepat na dveře /2005/, režie Wim Wenders) a od roku 1984 držitelem Zlaté palmy z festivalu

v Cannes za scénář k filmu Wima Wenderse Paris, Texas. Kromě toho píše básně a povídky a i nadále je hudebně činný, jak o tom svědčí jeho účast na nahrávání alba Twelve v roce 2007, kde doprovází na banjo Patti Smith v její cover verzi hitu Nirvány Smells Like Teen Spirit. Jako filmový herec se prosadil v roce 1978 ve filmu Terrence Malicka Nebeské dny a zahájil tak svou úspěšnou filmovou kariéru (v osmdesátých letech Shepard herec zastínil Sheparda dramatika). V roce 1984 byl nominován na Oscara za vedlejší roli ve filmu Philipa Kaufmana The Right Stuff, kde si zahrál amerického letce a válečného hrdinu testujícího nadzvuková letadla, Chucka Yeagera. Ačkoli je Shepard znám svou averzí k létání, přijal nabídku skutečného generála Yeagera, aby se s ním v rámci příprav na roli proletěl v tryskáči. Filmová popularita brzy vynesla Shepardovu tvář až na obálku časopisu Newsweek. Trošku to sice odporovalo rebelujícímu duchu šedesátých let, kdy Shepard slavnostně prohlásil, že po něčem takovém nikdy nezatouží, ale časy se mění a Shepard není jediný, kdo se mění s nimi. Podle vlastního scénáře natočil také dva filmy (Far North /1988/ a Silent Tongue /1994/) a jako divadelní režisér se od sedmdesátých let věnuje režii svých vlastních her, neboť dospěl k názoru, že si to tak jeho osobité vidění žádá.

Pro svou uměleckou všestrannost je považován za skutečnou renesanční osobnost, jakých už dnes není mnoho. Na rozdíl od renesančních kavalírů nebydlí ani na zámku, ani v paláci, ale se svou rodinou žije v Minnesotě na čtyři sta akrovém ranči.

POHŘBENÉ DÍTĚ

Nejslavnější Shepardova hra měla premiéru 27.6.1978 v Magic Theater v San Franciscu a už v říjnu následujícího roku se hrála v New Yorku v divadle Theater for New York City, odkud se přesunula do Theater de Lys na Greenwich Village, a stala se tak první off-off-broadwayskou hrou, která získala Pulitzerovu cenu. V roce 1995 Shepard hru přepracoval pro Brooks Atkinson Theater. Úspěšné představení, jehož režisérem byl Gary Sinise, získalo v roce 1996 pět nominací na Tony Awards.

V prvním plánu sledujeme ve hře generační výměnu, realizovanou změnou majitele rodinné farmy. Dodge, reprezentující starou, odcházející generaci, předává farmu do rukou svého vnuka Vince. Ve druhém plánu se před námi odehrává mýtický příběh rodinného prokletí. Situace, do kterých Shepard své postavy staví, mají široké žánrové rozpětí, od grotesky až po horor, a živě napsané dialogy dokážou diváka stejně dobře rozesmát jako vyděsit. V jednání postav můžeme odhalit mýtické archetypy, Oidipus se zde potkává se Samsonem, Odysseus s Bakchem. V tomto výčtu bychom mohli pokračovat ad libitum, v podstatě záleží jen na výši vzdělání a míře fantazie. Reálie amerického středozápadu jsou pevně dané, víme, že se pohybujeme v moderním světě, přesto hru zahaluje temný závoj antického mýtu.

Mýtický realismus, takové by mohlo být její žánrové vymezení.

aréna
91609
komorní scéna

28. října 2, 701 85 Moravská Ostrava
www.divadloarena.cz

Autorská práva k představení zastupuje
AURA-PONT, divadelní a literární agentura, spol. s r.o.,
Radlická 99, Praha 5

Komorní scéna Aréna, příspěvková organizace zřizovaná
a financovaná statutárním městem Ostrava.

Divadelní inscenace realizujeme
za finanční podpory MK České republiky

generální partner

partner:

SKUPINA ČEZ

mediální partneři:

DNES

program

radio (díl třetí)

